

Lähteolukorra aruanne

Tallinna ohtlike jäätmete kogumiskeskus

Sisukord

1. Alused	3
2. Käitaja	3
2.Käitis	Tõrge! Järjehoidjat pole määratletud.
2.1 Käitise asukoht	4
2.2 Käitisega piirnevad alad	4
2.3 Asend ja keskkonnatingimused	4
3.Käitise kasutus.....	5
3.1 Varasem tegevus	5
3.2 Käitise praegune kasutus	5
4. Käitise võimalik keskkonnamõju pinnasele ja põhjaveele.....	6

1. Alused

THS §57 sätestab, et kui käitise tegevus on seotud ohtlike ainete kasutamise, tootmise või keskkonda viimisega, on käitaja enne käitise tegevuse alustamist kohustatud koostama ning loa andjale esitama lähteolukorra aruande. THS § 57 sätestab lähteolukorra aruande koostamise andmekoosseisu.

1) Lähteolukorra aruanne THS tähenduses on käitaja poolt koostatud dokument, milles esitatakse andmed pinnase ja põhjavee asjakohaste ohtlike ainetega saastatuse kohta käitise tegevuskohas.

2) Lähteolukorra aruanne sisaldab andmeid pinnase ja põhjavee kohta, mis võimaldavad kindlaks määrata nende saastumise ja kvantitatiivselt võrrelda aruande koostamise ajal olnud olukorda olukorra tegevuse täielikul lõpetamisel.

3) Lähteolukorra aruanne sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

a. teave tegevuskohal aruande koostamise ajal toimunud tegevuste ja võimaluse korral varasemate tegevuste kohta;

b. võimaluse korral olemasolev teave pinnase ja põhjavee saastatuse mõõtmiste kohta, mis kajastavad olukorda aruande koostamise ajal;

c. kui olemasolev teave mõõtmiste kohta puudub, siis esitatakse andmed uute pinnase ja põhjavee saastatuse mõõtmiste kohta. Mõõtmiste kavandamisel ning tegemisel võetakse arvesse võimalust, et pinnas ja põhjavesi on saastunud käitises kasutatavate, toodetavate või keskkonda viidavate ohtlike ainetega.

4) Kui lähteolukorra aruandes vajalikud andmed sisalduvad mõne muu õigusakti kohaselt koostatud dokumendis, võib selle lisada lähteolukorra aruandele.

2. Käitis ja käitaja

Käitis Tallinna ohtlike jäätmete kogumiskeskus

Käitaja AS Epler & Lorenz

Äriregistrikood 10136864

Aadress: Ravila 75a, 51014 Tartu

Käitise aadress: Suur-Sõjamäe tn 39, Soodevahe küla, Rae vald, Harju maakond

Kontaktandmed tel: 742 1398, e-post: info@epler-lorenz.ee

Käitise põhitegevusala 38221: Ohtlike jäätmete töötlus ja kõrvaldus

Kontaktisik Janis Lorenz, juhatuse liige

2.1 Käitise asukoht

AS Epler & Lorenz Tallinna Ohtlike Jäätmete Kogumiskeskus asub Rae valla põhjapoolses osas, Tallinna linna piiril, Suur-Sõjamäe 37 ja Suur-Sõjamäe 39 kinnistutel.

Joonis 1 Tallinna OJKK käitise asukohaplaan

2.2 Käitisega piirnevad alad

Käitise lähiümbruses on tegemist peamiselt tööstus- ja tootmispiirkonnaga. Käitis piirneb põhja suunas Tallinn-Tapa raudteega. Käitisest ida suunas ca 2,5 km kaugusel on Tallinna ringtee ja lääne suunas ca 250 m paikneb transpordi ettevõtte Trektal AS. Käitisest ca 200 meetri kaugusel lõunas paikneb Tallinna lennuvälja maandumis- ja õhukutõusmis rada. Alates 2021. aastast paikneb naaberkiinnistul Pakendikeskuse lao- ja kontorihoone.

2.3 Asend ja keskkonnatingimused

Tallinna OJK paikneb Põhja-Eesti lavamaal, Kesk- ja Ülemordoviitsiumi lubjakivi avamusalal, Viivikonna kihistu (savikas lubjakivi kukersiidi vahekihtidega). Pinnakatte moodustavad enamasti lubjarikkad rähksed moreenid paksusega 2...10 m.

Geoloogilises läbilõikes esinevad nõrgad moreenpinnased 0,9 – 1,9 m sügavusel. Pinnasevesi on kõrgel, 1,1 – 1,4 m sügavusel. Liivakivi arvutuslik tugevus on $R > 1$ Mpa. Alal puudub põhjavee looduslik kaitstud, ekraaniseeriva moreenikihi paksus on väike ja väga muutlik, 0,9 – 2,5 m vähenedes lääne suunas. Moreeni all lasuvad hea veejuhitavusega aluspõhjaline liiv ja devoni liivakivi.

Taastuvateks põhjaveevarudeks on Rae vallas Kvaternaari ja Ordoviitsiumi veekompleksid. Joogiveena tarbitakse peamiselt Ordoviitsium-Kambriumi ning Kambrium-Vendi veekompleksi põhjavett.

Käitise veevarustus saadakse AS Tallinna vesi ühisveevärgist.

Käitise lähiümbruses on tegemist peamiselt tööstus- ja tootmispiirkonnaga. Käitise mõjupiirkonnas puuduvad Nature 2000 kaitsealad, loodus- ja maastikukaitsealad, looduskaistevaldused üksikobjektid ning kultuurimälestised.

3. Käitise kasutus

3.1 Varasem tegevus

Tallinna OJKK valmis 1998. aastal ning asub Harjumaal Rae vallas aadressil Suur-Sõjamäe 37/39. Territooriumi suurus on ligi 7000 m². Tallinna OJKK on ohtlike jäätmete kogumiseks, töötlemiseks, pakendamiseks ning vaheladustamiseks mõeldud keskus.

Tallinna OJKK on käitanud enne AS-i Epler & Lorenz kaks erinevat jäätmekäitlejat. Esimene käitaja oli AS EcoPro, kes käitis kogumiskeskust selle avamisest kuni 30. aprillini 2009. Seejärel sõlmiti rendileping OÜ - ga BAO Ohtlikud Jäätmed, kes käitis kuni 26. juulini 2016.

Ohtlike jäätmete kogumine Tallinna OJKK-s on olnud aastate jooksul stabiilne. Kogutud on üle 50 erineva liigi ohtlike jäätmeid aastas. Tallinna OJKK käitaja, OÜ BAO Ohtlikud Jäätmed peamine tegevus oli ohtlike jäätmete kogumine, pakendamine ning vaheladustamine.

Vedelad õlijätmed olid kõige suurema mahulise jäätmeliigid, mida kokku koguti. Vanaõli käitlemiseks on olemas õlijätmete separatsioonisõlm, mis on ette nähtud vedelate halogeene mittesisaldavate õlijätmete töötlemiseks. Separatsioonitangis gravitatsiooni jõul vanaõli settib ning selle tulemusel eraldub neli kihti: õli, emulsiooni kiht, vesi, sete. Vee kiht suunati veepuhastusjaama, õli ning emulsiooni kiht pumbatakse kogumispaki või paakautosse ning suunati edasi Kunda Nordic Tsement AS-le, separaatori põhja settinud muda eemaldati ja anti üle vastavat luba omavale jäätmekäitlejale. Muud vastuvõetud ohtlikud jäätmed koguti, vajadusel pakendati ümber ning ladustati. Tühjendatud tünnid puhastati ning kui nende seisukord võimaldas siis kasutada neid edaspidi jäätmete pakkimiseks. Saastunud plast ja muu pakend purustati ning anti üle tahkete jäätmekütuste valmistajatele. Tallinna OJKK töötas suures osas vahelaona, kuhu koguti kokku ohtlikke jäätmeid ning kust need pärast sortimist, ümberpakendamist ja ajutist hoiustamist saadeti edasi teistele jäätmekäitlejatele või eksporditi. Tallinna OJKK operaator OÜ BAO Ohtlikud Jäätmed võttis kogumiskeskuses vastu ka tervishoiul tekkivaid nakkusohthlike jäätmeid. Ettevõtte oli olemas autoklaav jäätmete käitlemiseks ning vastav külmik nakkusohthlike jäätmete hoiustamiseks.

3.2 Käitise praegune kasutus

Käitise tegevus kinnistutel Suur-Sõjamäe 37/39 hõlmab tulevikus järgmisi tegevusi:

- ohtlike jäätmete kogumine,
- sorteerimine
- ümberlaadimine ja vaheladustamine;

4. Käitise võimalik keskkonnamõju pinnasele ja põhjaveele

Kuna käitise põhitegevuseks on jäätmete, sh ohtlike jäätmete kogumine ja käitlemine, võib käitise tegevus mõjutada pinnase ja põhjavee kvaliteeti ohtlike jäätmete ja seeläbi jäätmetes sisalduvate ohtlike ainete keskkonda sattumise kaudu.

1. Käitise tegevus ja tehnoloogia on vastavuses parima võimaliku tehnika nõuetega. Rakendades parima võimaliku tehnika juhendites ettenähtud protseduure jäätmete vastuvõtmiseks;
2. Pinnase ja põhjavee kaitseks on rakendatud järgmised meetmed - transpordi ja tööoperatsioonid toimuvad ainult lekkekindla kattega aladel (betoneeritud või asfalteeritud põrandad/platsid) ja katuse all. Seega on lekked kergesti kõrvaldatavad ja ei imbu läbi katte pinnasesse ning ka saastava materjali otsene kokkupuude ärajuhitava sademeveega on ebatõenäoline;

5. Keskkonnamõju vähendamiseks rakendatavad meetmed

Jäätmete käitlemine AS Epler & Lorenz käitises kinnistutel Suur-Sõjamäe 37/39 vastab parima võimaliku tehnika (PVT) nõuetele ning käitises on kasutusel meetmed tegevuse võimaliku keskkonnamõju vältimiseks ja vähendamiseks. Käitise tegevusest tuleneva võimaliku keskkonnamõju vältimiseks ning vähendamiseks pinnasele ja põhjaveele rakendatakse käitises järgmisi meetmeid:

1. käitise territoorium on asfalteeritud ja ümbritsetud äärekividega;
2. käitise territooriumile on rajatud sadevee kogumise süsteem;
3. käitise territooriumil happekindlad kogumiskaevud;
4. jäätmed pakendatakse ja ladustatakse liigiti, et välistada võimalike omavaheliste reaktsioonide teke, avariid ja õnnetused;
5. jäätmete kogumiseks ja vaheladustamiseks kasutatakse ADR nõuetele vastavat ja jäätmeliigile sobivat taarat;
6. ohtlike jäätmed transport käitisesse toimub kinnises taaras. Taara olukorda kontrollitakse enne jäätmete veokile laadimist, et välistada võimalikud lekked transpordil ja jäätmete mahalaadimisel;
8. igapäevaselt teostatakse käitluskohtade seiret võimalike lekete avastamiseks;
9. käitise töötajad on läbinud väljaõppe keskkonna saastamisest hoidumiseks ja avariiolekorras tegutsemiseks ning käitis on varustatud avariilikvideerimiseks vajalike abivahenditega (absorbendid, koristusvahendid, tulekustutusvahendid).

6. Varasemad uuringud ja jooksvad mõõtmised pinnasest ja põhjaveest

6.1 Varasemad uuringud

AS-il Epler & Lorenz puuduvad andmed varasemate riiklike uuringute kohta kinnistul Suur-Sõjamäe 37/39.

AS Epler & Lorenz teostas 2017. aasta I kvartalis pinnase ja põhjavee seirekaevudest analüüsid.

Joonis 2. Proovide asukohad.

Tabel 1. 2017. a tehtud pinnase analüüsi tulemused, mg/kg

Kahjulik aine	Piirnorm	PR1	PR2	PR3	PR4
Cd (mg/kg)	20	2	< 1	< 1	< 1
Cr (mg/kg)	800	32	17	15	18
Cu (mg/kg)	500	54	21	23	69
Pb (mg/kg)	600	46	32	29	130
Ni (mg/kg)	500	230	20	17	22
Hg (mg/kg)	10	0,058	0,047	0,057	0,15
Naftaproduktide sisaldus(mg/kg)		5000	< 200 (160)	< 200 (170)	< 200 (160) 260

Tabel 2. 2017. a tehtud põhjavee seirekaevude analüüsi tulemused, mg/kg

Kahjulik aine	Piirnorm	SK1	SK2
Cd (mg/kg)	10	0,046	0,087
Cr (mg/kg)	200	< 0,5	0,88
Cu (mg/kg)	1000	2,7	9,7
Pb (mg/kg)	200	1,2	22
Ni (mg/kg)	200	2,0	12
Hg (mg/kg)	2	0,078	0,053

6.2 Jooksvad mõõtmised

AS Epler & Lorenz Tallinna Ohtlike Jäätmete Kogumiskeskuse käitises ohtlike ainete seiret kahest põhjavee seirekaevust. Sagedusega 1 kord aastas analüüsitakse sadevees järgmisi veekeskkonnale ohtlikke aineid: Hg, Cd, Cr, Cu, Ni, Pb. Seirenõuded on kehtestatud käitisele väljastatud keskkonnakompleksloaga nr L.KKL.HA-52415.

6.3 Avariid ja õnnetusjuhtumid

AS Epler & Lorenz käitluskeskuses juhtus 23.05.2023 õnnetus, milles käitluskeskuse hooned hävisid ning tulekustutusveega kandus vee voolualadele kinnistul olevaid jäätmeid (sh ohtlikke aineid). AS Epler & Lorenz tegeles õnnetuse järgselt reostuse likvideerimisega, eemaldas saastunud vee ning kaevas reostunud pinnase välja. Reostuse likvideerimise järgne olukord on kaardistatud lisades 1-5 seireaktidega.